Foto: Michal Svaček

Před 400 lety se na Bílé hoře u Prahy odehrála bitva, která změnila směr českých dějin. Tak jsme se to učili. Co je na tom pravdy? Historik **JAROSLAV ČECHURA** o tom, co střetu českých stavů s Habsburky předcházelo, o králi, jenž se koupal ve Vltavě a nejdůležitější věcí pro něj byla postel, a o českém vojsku, které mluvilo německy.

Text: Lucie Zídková

Měli jsme se stylově sejít na Bílé hoře, ale nakonec z toho kvůli hustému dešti sešlo. „Já to tam vlastně moc neznám, asi bych nebyl dobrý průvodce," přiznal se mi pak Jaroslav Čechura v restauraci a šibalsky zamrkal. Tenhle historik, který s dlouhým culíkem prokvetlým šedinami vypadá spíš jako drsný motorkář, zjevně cestuje raději v knihách než po rozbláceném poli.

Povídáme si o tom, jak amatérsky a naivně si počínaly české stavy, o zimním králi Fridrichu Falckém, který utíkal z Čech i se svou postelí, o vojácích, již si museli nejdřív pokosit a vymlátit obilí, aby měli chléb, a o jedné tiché listopadové noci. Jaroslav Čechura si libuje v drobných detailech, zahrnuje mě odbočkami k všednímu životu v 17. století, čas ubíhá a před očima mi vyvstává plastický obraz tehdejších Čech. Takový, jaký mi nebyla schopna zprostředkovat žádná škola.

Jak vypadaly Čechy před bitvou na Bílé hoře z 8. listopadu 1620? Dalo se tušit, že přijde velká bitva, která změní místní poměry na dalších tři sta let?

Čechy koncem druhé dekády 17. století, to byla především země, kde už sto let vládli Habsburkové. To nebylo nijak shůry dáno, Habsburky si dobrovolně volily české stavy, přesněji jejich zástupci. I toho Ferdinanda II. Štýrského, který je nakonec na Bílé hoře definitivně porazil, si v červnu 1617 zvolily stavy samy – a skoro jednohlasně! Ovšem s každým z Habsburků měli Češi konflikt. Ten poslední skončil defenestrací. Byli natolik zabraní do svých dluhů a své politiky, že si nevšimli, co se děje v Evropě. Naprosto podcenili, s jakou silou probíhala na počátku 17. století všude rekatolizace. České prostředí přitom bylo nejméně od roku 1419 utrakvistické. Mírumilovně tu spolu koexistovalo více náboženských směrů.

Byl v Čechách ještě cítit husitský duch?

Ne, husitství byla jen taková slavná minulost. Ovšem stavové tuto historickou argumentaci rádi používali. Když přijel Fridrich Falcký *(nástupce Ferdinanda II.)* do Čech kralovat, byly na jeho přivítanou postaveny živé obrazy včetně husitské vozové hradby. Čili oni se na husitskou minulost rádi odkazovali, na druhou stranu sem silně pronikaly německé náboženské směry: luteránství a kalvínství.

Rozuměly si jednotlivé protestantské věrouky navzájem?

To se v čase proměňovalo. V průběhu 16. století bylo běžné, že si muži z českých nekatolických i katolických rodů brali za ženy Němky, tedy luteránky. Znamenalo to jednak, že už v té době, a nikoli až po roce 1620, nastalo silné poněmčování, jednak ti muži pak zhusta konvertovali k luteránství, jako by úplně zapomněli, že dřív byli řádní katolíci nebo čeští bratři. Je vlastně fascinující, jak to soupeření církví bylo u nás dlouho klidné. Kde jinde v Evropě najdete, aby ženich byl katolík a nevěsta luteránka nebo naopak? V Čechách to bylo běžné a v rámci Evropy zcela unikátní. Bohužel české stavy tuto výjimečnost nebyly schopny docenit. A luteráni a kalvinisté se navzájem nenáviděli tak, že pražští luteráni nechali den po bitvě na Bílé hoře v kostele sloužit Te Deum na oslavu toho, že kalvíni prohráli. To je také myslím hezkým dokladem toho, že ta takzvaná válka českých stavů, která vyvrcholila právě Bílou horou, nebyla ani národnostním, ale ani v prvé řadě náboženským konfliktem. Byl to prostě konflikt politický.

Co bylo tedy cílem českých stavů?

V první řadě bych řekl, že říkat „čeští stavové" nebo „české vojsko" je v té době velmi ošemetné. Rozhodně to nesmí být myšleno národnostně. Když, pak jedině územně. Čeština bohužel

nemá ekvivalent slova „böhmisch", tedy územně český, bez ohledu na jazyk, kterým se mluví. Správně bychom tedy měli říkat vojsko stavovské. Když se podíváme na jeho důstojníky, tak z několika desítek jen tři pocházeli ze starých českých rodů. Zbytek byla cizí šlechta, která k nám přišla až v 16. století, nebo důstojníci naverbovaní z různých míst ve střední Evropě. Byli zrovna tak námezdní jako tehdejší řadoví vojáci. Celá vojska fungovala na komerčním principu. Proti sobě stáli profesionální válečníci, najatí žoldnéři. Z toho vyplývala celá řada věcí, především to, že se málokdy bojovalo na krev. Vojákům nešlo o věc, bojovali pro toho, kdo si je zrovna najal – často jeden rok pro císaře, druhý rok pro stavovské vojsko. Ani na jedné straně nebyla zapojena žádná domobrana, žádní angažovaní sedláci. Otázka námezdního vojenství byla klíčová pro způsob boje i jeho výsledky. Když například jedna strana zajala důstojníka nepřátelské strany, galantně si připili – a pustili ho. Bylo to válčení tak trochu v rukavičkách, bitvy měly spíš rituální charakter.

Bitvě na Bílé hoře předcházely dvouleté vojenské manévry. Stavovská i císařská vojska se přesunovala po Čechách. Byla to už válka?
Musíme jít trochu zpátky. V červnu 1618 došlo k defenestraci. Pak se nedělo dlouho vůbec nic, protože stavové nemohli najít spojence. Nekatolíků už nebylo v Evropě přece jen tolik, co dřív. A zadruhé měli problémy s penězi. Ve škole jsme se všichni učili, že stavové nebyli ochotni dát do své věci peníze. Ale kde by je vzali? Česká šlechta byla kromě rodu Smiřických zadlužená až po uši.

Zmínil jste defenestraci. Proč to odnesli zrovna královští úředníci Slavata, Martinic a písař Fabricius?
To je právě ta otázka! O defenestraci se domlouvali v kapli domu Smiřických – dnes patří parlamentu. Myslím si, že celý plán vymyslel mladý Smiřický. Pozoruhodné je, že přestože o něm vědělo jen několik málo mužů, přišli v ten den z deseti místodržících do práce jen dva a ještě jeden dobrý muž, kterého poslali pryč. Já povstalce podezřívám, že ostatní úředníky z Hradu varovali. Slavata s Martinicem – Fabricius se tam jen připletl – byli vhodní reprezentanti opačného tábora. Byl to spontánní krok, snaha získat pro stavovskou věc ty váhavé, kteří si jen hrabali na svém písečku, chodili na lov zajíců a o víc se nezajímali. Proto tak spektakulární čin. Bohužel stavové absolutně neměli plán, co by měl být druhý, třetí a čtvrtý krok. Císař se o defenestraci dozvěděl za pět dní, byl tou dobou zrovna v Prešpurku, tedy v Bratislavě. A oni teprve tehdy začali přemýšlet, co dál. Neměli plán, neměli peníze a nevěděli, koho by tedy chtěli na post českého krále, když ne Ferdinanda.

Proč mezi sebou nenašli nějakého nového Jiřího z Poděbrad?
To, že je nikdy nenapadlo, že by mohli nominovat nějakého Čecha, mě taky fascinuje. Přitom v Čechách byla řada reprezentativních rodů. Asi to bylo jejich jakousi zabedněností nebo nedostatečným rozhledem. Mysleli si, že Habsburkové budou i nadále někde ve Vídni a oni si tady budou dělat, co budou chtít, jak byli zvyklí. To byla velká chyba.

Navíc se jim nepodařilo sehnat pro svou myšlenku dostatek spojenců v Evropě. Proč?
Dnes by se řeklo, že měli špatný marketing. To hrálo naprosto zásadní roli.

Nakonec se shodli, že titul českého krále nabídnou Fridrichu Falckému. Proč?
Byl hlavou Protestantské unie v Římské říši, a navíc měl za manželku Stuartku Alžbětu. Jejím tatíkem byl anglický král Jakub. Nejspíš si od Fridrichovy instalace na český trůn slibovali vojenskou pomoc od Anglie. To se ale přepočítali! Stalo se tak až v létě 1620, kdy král Jakub propustil několik set vězňů, které odvezli do Hamburku a proti toku Labe je hnali do Čech. Většina z nich cestou pomřela na různé nemoci a do Čech došla jen hrstka. Do bitvy na Bílé hoře prakticky nezasáhli.

O Fridrichu Falckém jste napsal knihu. Co vás na něm tak zaujalo?
Celá ta jeho česká anabáze byla zahájena tím, že se nejdřív nechal několik měsíců přemlouvat, aby český trůn vzal. Když se na začátku listopadu 1619 konečně ocitl v Praze, pro místní obyvatele byl prazvláštním úkazem. Byl to mladý, hezký, sportovní člověk, dnes by se řeklo reprezentativní typ. Ročník 1596, v době stavovského povstání mu bylo teprve dvaadvacet, ale už měl několik dětí – dohromady jich s Alžbětou zplodili třináct. Na Pražany zapůsobil mimo jiné tím, že se v létě 1620 chodil koupat do Vltavy. Další neobvyklá věc byl vřelý vztah krále a královny, což se manifestovalo tím, že si s sebou přivezli i svou velkou postel. To bylo něco neslýchaného. Musel to pro ně být skutečně důležitý předmět, když si uvědomíte, že si ji pak dokázali – i v tom chvatu, v jakém Prahu opouštěli – zase odvézt. Nenechali ji tu, ačkoli z Prahy utíkali, seč jim síly stačily. Zapomněli tu podvazkový řád i svoji soukromou korespondenci, ale postel, tu si vzali s sebou. Skončila ve Fridrichově nizozemském exilu.

Jaký vztah měl Fridrich Falcký k českému království? Rozuměl například česky?
Ale kdepak. Na Hradě se mluvilo německy, s manželkou mluvili francouzsky, protože ta

JAROSLAV ČECHURA (67)

Narodil se v Plzni, vystudoval historii, politickou ekonomii a dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Sedmnáct let vedl Archiv Národního muzea a 25 let redakci historické řady Časopisu Národního muzea. V roce 2000 získal profesuru na Ústavu českých dějin FF UK, jeho specializací jsou české dějiny pozdního středověku a raného novověku, zejména jejich sociální rozměr, každodennost a mikrohistorie. Je autorem řady knih, například Kriminalita a každodennost v raném novověku – jižní Čechy 1650–1770 (Praha 2008), Neklidný život obyčejné ženy: Johana Peřková 1703–1745 (Praha 2015), Sex v době temna. Sexuální život na českém jihu v prvním století Schwarzenberků 1660–1770 (Praha 2015), Krizový management barokní ekonomiky? Panství Třeboň a Hluboká nad Vltavou za prvních Schwarzenberků 1660–1720 (Praha 2019) či Jakub Krčín z Jelčan (Praha 2020).

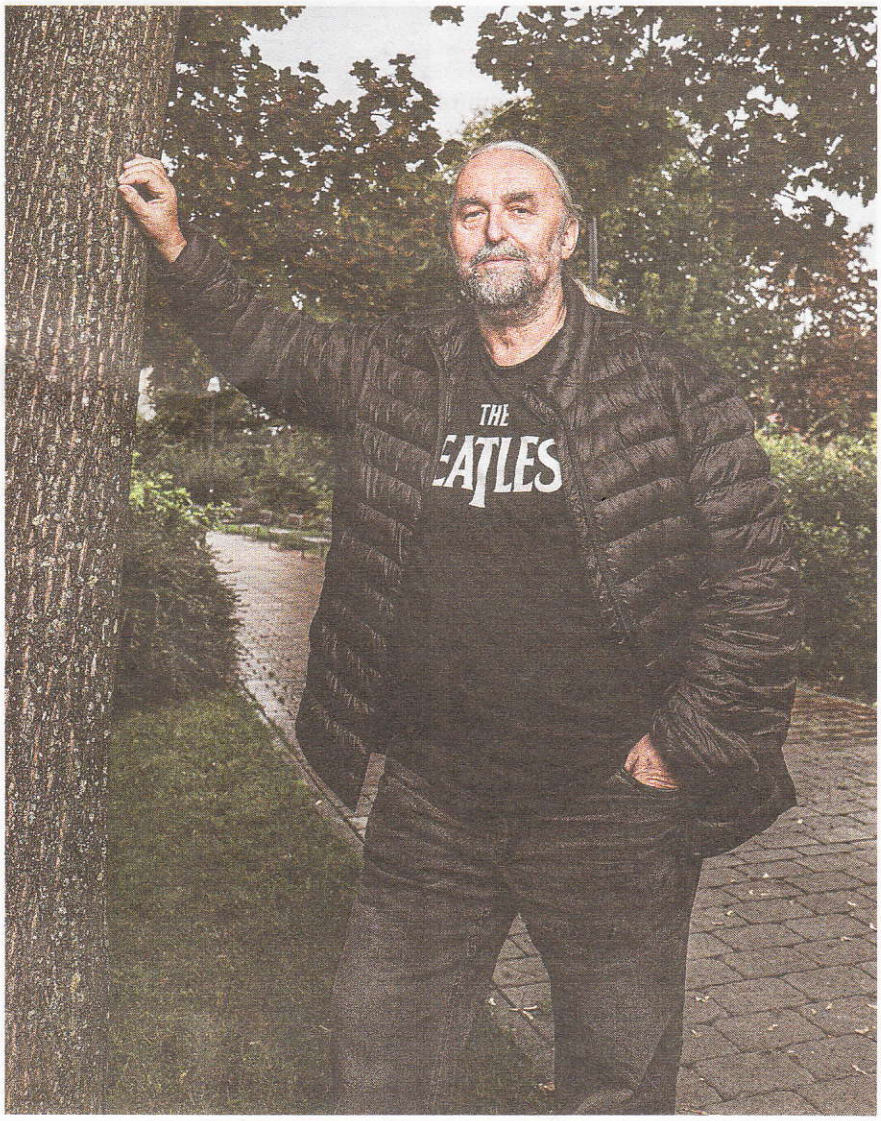

Foto Petr Kozlík

Byla v tehdejším evropském kontextu velká, nebo malá?
To záleží na tom, z jakého úhlu se na to díváte. Převaha císařských byla asi 3 : 2. Uvádí se, že císařští měli asi 30 000 a stavovská vojska přes 20 000 mužů. Tyto celkové počty se liší autor od autora, vojevůdce od vojevůdce. To je celkem dost mužů, ale nevíme to přesně. Počty vojáků se totiž v dobových záznamech nadsazovaly. Přeceňovaly se i počty padlých. Vždyť na Bílé hoře padlo asi 1500 až 1600 mužů, ale jinde najdete i 2500. Dokonce už v roce 1621 se na těch počtech nemohli dohodnout, tak konšelé Nového Města pražského vyslali hrobníky, aby na bojišti vykopali hroby a ty mrtvé spočítali. Došli k tomu, že na císařské straně padlo sto až dvě stě lidí a na stavovské kolem 1600. Když si ovšem vezmete, že tam proti sobě bojovalo až 50 tisíc mužů, byly ty ztráty velmi malé. Čili bitva musela být krátká a střetnutí muže proti muži tam nejspíš moc nebylo. Pustily se do sebe celé obranné figury, a když se rozpadly, vzali vojáci nohy na ramena.

Stavovské vojsko mělo všechny výhody: bylo na kopci, zatímco císařští byli pod kopcem. Mělo dělostřelectvo a nebylo jich o tolik méně než protivníka. Proč bitva skončila tak jasnou a rychlou prohrou?
Protože to naprosto podcenili. Přijeli tam a za pár hodin byla bitva. Jak už jsme řekli, mužstvo bylo unavené a hladové. Chyběl stratég, který by to byl schopen ukočírovat. Byl tam sice třeba mladý Anhalt, asi dvacetiletý syn knížete Kristiána, který se svou jednotkou dosáhl chvilkového velkého úspěchu. Pak byl ale raněn a zajat, a tím se jedna část stavovského vojska rozpadla a císařští se ujali vedení. Jakmile byl útok císařských vojsk dynamičtější, stavovská to prostě zabalila a rozprchla se. Situace byla pro jednotlivce příliš nebezpečná a motivace nulová. Mohlo to ale dopadnout i úplně jinak, kdyby na bojiště stihl dorazit jeden výtečník, který to mohl rozhodnout ve prospěch stavů – uherský šlechtic s královskou hodností Gábor Bethlén. To byla klíčová figura, naprosto obojetný člověk, který byl půl roku na straně císaře, půl roku na straně Prahy. Nakonec si za podporu stavů řekl sto tisíc zlatých a Jan Jesenius, který ho znal osobně, je skutečně sehnal a přivezl mu je. Přesto to bylo na nic! Bethlénovo vojsko, které mělo snad deset tisíc mužů, se dostalo do Prahy den po bitvě.

V dějinách se traduje historka o nejstatečnějších vojácích, kteří byli údajně z Moravy a bojovali u zdi obory Hvězda i ve chvíli, kdy se zbytek stavovského vojska dal na úprk. Kdo byli tihle hrdinové?

» Bitva musela být krátká a střetnutí muže proti muži tam nejspíš moc nebylo. Pustily se do sebe celé obranné figury, a když se rozpadly, vzali vojáci nohy na ramena. «

německy neuměla. Dokonce ani za pět let pobytu v říši se německy nenaučila.

Co se dělo v Českých zemích těsně před bitvou?
V září 1620 bylo císařské vojsko připraveno u cisterciáckého kláštera v rakouském Zwettlu a bavorské katolické vojsko vévody Maxmiliána čekalo v Bavořích. Táhli zvláštním způsobem: nejdřív na Prachatice, pak zničili Písek, a místo aby odtamtud vyrazili přímo na Prahu, táhli na Plzeň. Potom se přesunuli k Rakovníku, kde byla na počátku listopadu svedena menší bitva, a otočili se směrem ku Praze. Stavovské vojsko, vedené knížetem Kristiánem z Anhaltu, císařské předběhlo a přes křivoklátské lesy se dostalo až k Bílé hoře, kde se zakopalo. Bylo ovšem dosti vyčerpané, protože pochod trval celou noc.

Hrdinové... To byli žoldáci najatí moravskými stavy, nejspíš nějací Němci, kteří se prostě snažili zachránit si kůži. Žádný boj o moravskou nebo stavovskou čest bych v tom nehledal.

Co bylo s těmi tisíci bezprizorních stavovských žoldnéřů dál?
Noc z 8. na 9. listopadu je jednou z klíčových nocí českých dějin. Prchající stavovští vojáci našli útočiště v Praze, bylo jich tam šest až osm tisíc. Mnozí se při úprku utopili ve Vltavě v Praze i kolem ní. Město jich bylo plné, a přitom podle popisu současníků vládlo strašlivé ticho. Nikdo nevěděl, co bude, velení neexistovalo. Nevědělo se, jestli císařské vojsko ještě zaútočí. A co v této situaci udělal panovník Fridrich Falcký? Vrátil se na Hrad, naložil na vůz korunovační klenoty a vysoce gravidní manželku a odjeli na Staré Město, kde našli úkryt v jezuitské koleji v Klementinu. Jenže zjistili, že se tam dá dostřelit ze Strahova. Tak se znovu přestěhovali, tentokrát někam ke Staroměstské radnici, a celou noc se jednalo, co bude dál. Devátého listopadu nad ránem bylo rozhodnuto: královna s dětmi odjede a Fridrich zůstane s povstalci. Načež se královniny vozy, doprovázeny králem, vydaly k Horské bráně, kde bylo ale třeba počkat na staroměstského rychtáře, aby ji odemkl. Královna sedí ve voze, Fridrich obchází kolem, a jakmile se otevře brána, skočí na kozlík, práskne do koní a je tentam. Ještě týž večer překročil česko-slezské hranice. Král, vladař, symbol státu utekl, a tím dal jasný signál, že je všemu konec. Klíčová figura v klíčovém okamžiku naprosto zklamala a způsobila pád.

Proč císaři nestačila kapitulace stavů a na jaře 1621 přistoupil k exemplárnímu potrestání stavovských vůdců popravou na Staroměstském náměstí?
Protože měli příliš drzé požadavky. Chovali se, jako by nebyl rok 1620, ale 1547, kdy došlo k prvnímu stavovskému povstání – a celkem jim to prošlo. Jenže tentokrát císař požadoval kapitulaci bezpodmínečnou.

Vždycky jsem si kladla otázku, proč těch 27 českých pánů, kteří byli v červnu 1621 popraveni na Staroměstském náměstí jako viníci stavovského povstání, neuteklo včas do ciziny. Měli na to půl roku...
Pozor, bylo jich 28. Poslední byl Martin Frühwein, podle jména nejspíš pražský Žid, a ten den před popravou skočil ze střechy Pražského hradu. Z toho příkopu ho vylovili, odvezli na to Staroměstské náměstí a tam mrtvého popravili. To je to takzvané divadlo hrůzy, spektákl, který měl lidi vystrašit: když budeš zlobit, skončíš takhle. A proč neutekli? Protože si mysleli, že se nic moc nestane. Klasická figura je Václav Budovec z Budova. Bylo mu sedmdesát a věřil, že je tak starý a zasloužilý, že se mu třeba nic nestane. Vždyť on sloužil císaři jako vyslanec v Cařihradu! Jak by mu mohl císař ublížit? Byl strašně naivní. Zabezpečil rodinu, sedl si do svého domu na Staroměstském náměstí a čekal. Dům byl vyplundrován, a on si pořád myslel, že ho ani nezavřou.

Byla exemplární poprava šlechticů něco v Evropě běžného?
Vůbec ne. Byla to show pro výstrahu a patřilo k tomu i to, že se nekonala na obvyklém pražském popravišti v místech za dnešním Národním muzeem, ale na Staroměstském náměstí. Nevím o mnoha jiných popravách, které by se tam konaly – snad jen poprava Jana Smiřického

Na Bílé hoře se každoročně koná rekonstrukce bitvy mezi českými stavy a císařskými vojsky. Ta letošní (všechny snímky nahoře) proběhla 19. a 20. září.

» Obraz Temna petrifikoval teprve stejnojmenný film Karla Steklého z roku 1950, konkrétně scéna, kde jde sedlák s pluhem a do něj jsou zapřaženi čtyři lidi. To je to temno, ta temná síla, to vykořisťování. «

v roce 1457. To byl osobní přítel a posléze nepřítel Jiřího z Poděbrad.

Proč je bitva na Bílé hoře vnímána jako začátek třísetleté poroby, když na vládnoucí dynastii se vlastně nic nezměnilo? Před bitvou tu byli Habsburkové a po ní také.

Protože se změnil ústavní rámec českého státu. Ponížil se význam stavovského sněmu a uzákonilo se dědičné právo Habsburků na český trůn. To dřív nebylo.

A co temno? Existovalo, neexistovalo?

To je těžké. Já jsem napsal asi tři monografie o hospodářských proměnách, konkrétně o jihočeském schwarzenberském panství. Když vidíte, jak katolíci Schwarzenberkové zacházeli s tím jihem, tak všechna čest. Já nejsem žádný příznivce aristokracie, naopak, ale oni měli noblesu. Koupili si Hlubokou a zatékalo jim tam do ložnice. A ta oprava trvala čtrnáct let! Čtrnáct let tam jezdili, personál to neřešil a nikdo za to nebyl potrestán. Ano, museli zvýšit robotu, protože Třeboň byla úplně zničená a bylo třeba ji opravit. Stabilizovali panství, aniž by usilovali o maximální výdělky. Vybírali si nadané chlapce a ty posílali do škol, aby z nich byli úředníci na panství. Byla tu jistá rekatolizace, ale myslím, že trochu přeceněná.

Takže za tu interpretaci následků Bílé hory jako katastrofy pro český národ může Alois Jirásek a jeho román Temno?

Když skutečně čtete ten obrovský román – a kdo ho dnes čte? –, zjistíte, že potíž byla spíš s pozdějším ideologickým zneužitím Jiráskova materiálu. Obraz Temna petrifikoval teprve stejnojmenný film Karla Steklého z roku 1950, konkrétně scéna, kde jde sedlák s pluhem a do něj jsou zapřaženi čtyři lidi. To je to temno, ta temná síla, to vykořisťování. Tehdy se v tom viděl – jak u ideologů, tak profesionálních historiků – třídní boj. Jenže v sedmnáctém století se o žádném třídním boji mluvit nedá, nebyly totiž třídy. Společenské rozvrstvení bylo jiné než v devatenáctém století. Majitelé panství si tehdy většinou uvědomovali, že hlavní bohatství je sedlák, a věděli, že když ho budou dřít, vezme svých pár volů a odejde třeba na Moravu či do zahraničí. To se dělo například v německém pohraničí, kde byli nekatolíci v převaze ještě kolem roku 1680. Když na ně byl vyvinut tlak, utekli do lesa, tam chvíli přežívali a nakonec odešli do Saska. Někteří se ovšem vrátili domů. Takže Jirásek je v tom nevinně. Zde docela určitě. Musíme ovšem také dodat, že ani za Bílou horu nemůže. «

BÍLÁ HORA V LN

Od dnešního dne až do 21. listopadu vychází v Lidových novinách seriál Bílá hora: Mýty a fakta přibližující okolnosti vedoucí k jednomu z nejdůležitějších okamžiků českých dějin.

Foto Michal Sváček

inzerce

OČKOVÁNÍ PROTI CHŘIPCE: ZÁJEM VEŘEJNOSTI JE LETOS NEBÝVALÝ

O SVÉ ZDRAVÍ SE ŘADA ČECHŮ STARÁ AŽ VE CHVÍLI, KDY JIM TEČE DO BOT, ŘÍKÁ PRAKTICKÝ LÉKAŘ.

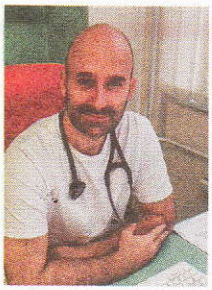

MUDr. Michal Holásek

Letošní, v mnoha ohledech specifický rok, je ve znamení enormně zvýšeného zájmu o očkování proti chřipce. V souvislosti s probíhající pandemií covid-19 odborníci doporučují chránit zejména rizikové pacienty před respiračními infekcemi, např. chřipkou, pneumokoky nebo černým kašlem, proti nimž existují preventivní očkování. Na rozdíl od covid-19, proti němuž vakcína dosud dostupná není. Ačkoli se do ČR letos dovezlo o 25 % vakcín proti chřipce více, poptávka je v ČR (i celosvětově) neobvykle vysoká a ani toto navýšené množství ji zřejmě nebude moci zcela pokrýt. Jak tuto situaci vidí praktický lékař MUDr. Michal Holásek z Vyškova?

Letos prý poptávka po vakcínách proti chřipce převyšuje nabídku, proč k tomu podle Vás došlo?

Odpověď je jednoznačná. V souvislosti s celosvětovou pandemií covid-19 se i lidé, kteří se jinak proti chřipce neočkují, začali o očkování zajímat. Připomínám, že očkování proti chřipce je u nás dlouhá léta nedoceněné, každoročně se očkuje jen asi 6-7 % české populace. Tomu pak odpovídá i množství vakcín, které se k nám každý rok dováží. A jelikož vakcína proti chřipce se musí vyrábět každý rok zcela nová a s velkým časovým předstihem, o množství vakcín, které bude pro ČR k dispozici, bylo rozhodnuto ještě před vypuknutím celosvětové pandemie covid-19. Logicky pak tento objem vakcín nedokáže uspokojit náhle vzniklou poptávku. Množství vakcín určené pro ČR pro sezónu 2020/2021 bylo plánováno zhruba před rokem podle obvyklého zájmu a potřeb českých pacientů. Proto se bohužel nůžky mezi poptávkou a nabídkou vakcín proti chřipce letos rozevírají. Nicméně aktuální situace by snad mohla Čechy motivovat k tomu, aby přehodnotili svůj jinak skeptický přístup k preventivnímu očkování. Je opravdu žádoucí, aby se proočkovanost proti chřipce v ČR dlouhodobě zvyšovala a nezaostávali jsme v tomto směru za vyspělými zeměmi.

Kdo by se měl nechat očkovat proti chřipce?

Z očkování bude profitovat kdokoliv, zejména bych to ale doporučil lidem, kterým hrozí těžký průběh chřipky nebo další komplikace, tedy seniorům starším 65 let a chronicky nemocným – diabetikům, kardiakům, astmatikům, pacientům s onemocněním ledvin, poruchami imunity apod. V tuto chvíli je vhodné, aby lékaři přednostně očkovali právě tyto rizikové pacienty. Očkovat proti chřipce by se měli nechat i zdravotníci, kteří o rizikové pacienty pečují.

Co by měli dělat zájemci o očkování, na něž se letos nedostalo?

Především apelovat na svého lékaře a požádat jej, aby s nimi pro příští očkovací sezónu počítal a vakcínu pro ně objednal. Výroba vakcíny proti chřipce trvá až půl roku, je proto vhodné si ji u svého lékaře rezervovat s dostatečným předstihem. Kromě chřipky je v tuto chvíli vhodné nechat se očkovat také proti ostatním vážným infekcím horních cest dýchacích, proti nimž existují vakcíny. Tedy proti pneumokokovým onemocněním (způsobujícím např. vážné zápaly plic) nebo černému kašli, jehož výskyt se v ČR v posledních letech stále zvyšuje.

Vaxigrip Tetra je lék k injekčnímu podání do svalu nebo pod kůži. Výdej je vázán na lékařský předpis. Před použitím si, prosím, pečlivě přečtěte příbalovou informaci a poraďte se s lékařem nebo lékárníkem. Přípravek je určen k prevenci chřipky u dospělých včetně těhotných žen a dětí od 6 měsíců věku v souladu s oficiálním doporučením. Žádná vakcína nemusí plně ochránit všechny očkované osoby. Vybraným skupinám pacientů je hrazen z veřejného pojištění ve znění zákona 48/1997 Sb. Vakcinační akce č. j.: MZDR 47464/2019-2/OVZ.

Sanofi Pasteur, odd. vakcín
sanofi-aventis, s. r. o.
Evropská 846/176a, 160 00 Praha 6,
www.sanofipasteur.cz

MAT-CZ-2000708-1.0-10/2020 SANOFI PASTEUR